

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712208024
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5712208024.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu v spore žalobkyne: H. L., nar. X.X.XXXX, bytom Y. námestie XX/XX, XXX XX H., v zastúpení právne - Mgr. Peter Baláž, advokát, so sídlom Na Bystričku 14A, 036 01 Martin, IČO: 420 714 11, proti žalovanému: 1/ Mesto Martin, so sídlom Vajanského Námestie 1, Martin, IČO: 00 316 792, v zastúpení právne Ulianko & partners, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 41, 961 01 Zvolen, IČO: 36 856 517, o určenie povinnosti žalovaného 1/ uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu a proti žalovaným 2/ J. L., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. X. XX/XX, XXX XX H., 3/ K. L., nar. XX.X.XXXX v spore o zrušenie spoločného nájmu bytu žalobkyne a žalovaných v rade 2.) a 3.) a o uloženie povinnosti byť vypratáť, na základe odvolania žalovaných v rade 2) a v rade 3) proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 8C/106/2012-499 zo dňa 11.1.2019 do výroku II. o zrušenie práva spoločného nájmu bytu a o povinnosti byť vypratáť, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. tak, že:

Z r u š u j e právo spoločného nájmu bytu žalobkyne H. L. a žalovaných v rade 2.) a v rade 3.) J. L., K. L. k bytu č. 15 v bytovom dome sup. č. XXX, vchod č. 14 nachádzajúceho sa na námestí L. Y. v H., zapísaného na LV č. XXXX pre k. ú. H., Obec a okres Martin a u r č u j e, že žalovaný v rade 2.) J. L., nar. XX.X.XXXX a žalovaný v rade 3.) K. L., nar. XX.X.XXXX budú byť užívať ako nájomcovia.

Žalobkyňa - H. L. je p o v i n n á sa z bytu vysťahovať a byť vypratáť do 15 dní po zabezpečení náhradného bytu.

Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v rade 2 a rade 3 nepriznáva nárok na náhradu trov konania ani jednej procesnej strane.

Rozsudku sa n e d o t ý k a vo zvyšku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len okresný súd) napadnutým rozsudkom (v poradí 2. rozsudok) zamietol žalobu ktorou sa po pripustení jej zmeny na pojednávaní dňa 2.11.2016 domáhala žalobkyňa voči Mestu Martin (žalovaný v rade 1.) uloženia povinnosti uzavrieť s ňou zmluvu o prevode vlastníctva 3-izbového bytu č. 15 v prvom nadzemnom podlaží, vo vchode č. 14 bytového domu sup. č. XXX, X. L. Y. v H. a podielu na spoločných častiach a na spoločných zariadeniach domu a prislúchajúceho podielu 7305/334 645 - í n k pozemku parc. reg. „C“ č. 377 o výmere 1430 m2. Vo výroku II. rozsudku rozhodoval okresný súd o rozšírenej žalobe žalobkyne (po pripustení jej zmeny uznesením č.k. 8C/106/2002-337 zo dňa 10.10.2018) a o žalobe žalovaných 2,3 voči žalobkyňi pôvodne uplatnenej u OS Martin pod sp. zn. 5C/179/2015 spojené na spoločné konanie uznesením č.k. 8C/106/2012-212 zo dňa 27.1.2016 tak,

že zrušil ich spoločný nájom k spornému bytu, určil za ďalšieho výlučného nájomcu žalobkyňu a uložil žalovaným 2) a 3) povinnosť z bytu sa vysťahovať a byť vypratať do 60 dní po zabezpečení náhradného ubytovania. Uviedol zároveň, že týmto výrokom vyhovel žalobe žalobkyne (v časti eventuálneho petitu) a nie žalobe žalovaných v rade 2 a 3 o zrušenie spoločného nájmu bytu - ktorá sa zamietla. Vo výroku III. žalovanému v rade 1) priznal právo na náhradu trov konania voči žalobkyňi v celom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Vo výroku IV. rozhodoval o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v rade 2) a v rade 3) tak, že im (ani jednému z nich) nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému v rade 1) argumentovala najmä tým, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 8C/56/2008 bola určená za výlučnú nájomníčku bytu, napriek tomu žalovaný v rade 1), ani správca bytu predmetný rozsudok súdu nerešpektovali a zmluvu o prevode bytu do jej vlastníctva s ňou neuzavreli. Mala za to, že - Mesto Martin má povinnosť s ňou uzavrieť zmluvu o prevode bytu do jej vlastníctva, pretože spĺňa podmienky podľa § 16 ods. 1, 3, 6 zákona č. 182/1993 Z.z. v platnom znení.

3. Žalovaný v rade 1) v rámci svojej obrany zdôraznil, že rozsudkami Okresného súdu Martin sp. zn. 8C/56/2008 a Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/182/2009 bol vysporiadaný spoločný nájom bytu medzi manželmi L., avšak spoločný nájom bytu medzi žalobkyňou 1/ a jej deťmi vysporiadaný nebol. Preto treba prioritne vyriešiť, kto je vlastne nájomcom predmetného bytu a až následne bude možné byť odpredať.

4. V ďalšom štádiu konania žalobkyňa svoju žalobu rozšírila podaním doručeným súdu 1.10.2018, navrhovala v prípade záveru súdu, že spoločný nájom trvá, spoločný nájom zrušiť, určiť ju za výlučnú nájomkyňu bytu a uložiť žalovaným v rade 2) a 3) sa z bytu vysťahovať a byť vypratať do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, túto zmenenú (rozšírenú žalobu) okresný súd pripustil uznesením č.k. 8C/106/2002-337 (aktuálne na č.l. spisu 405 - 406) zo dňa 10.10.2018.

5. Žalovaní v rade 2.) a 3.) sa v inom konaní - vedenom na tamjšom súde pod sp. zn. 5 C/179/2015 domáhali v pozícii žalobcov voči žalobkyňi (tam v pozícii žalovanej) zrušenia spoločného nájmu bytu s určením jej povinnosti byť vypratať. Na základe pokynov Krajského súdu v Žiline v uznesení 9 Co/669/2015 - 207 zo dňa 29.10.2015 okresný súd spojil uznesením č. 8C/106/2012 - 212 zo dňa 27.1.2016 (právoplatne 7.3.2016) konanie o žalobe žalobkyne a o žalobe žalovaných 2), 3) na spoločné konanie. Je jednoznačné, že predmetom rozhodovania okresného súdu v odvolaní napadnutom rozsudku sa stala žaloba žalobkyne (po rozšírení a pripustení jej zmeny) jednak voči žalovanému v rade 1) o určenie povinnosti s ňou uzatvoriť zmluvu o prevode bytu do jej vlastníctva a jednak o zrušenie spoločného nájmu bytu s uložením povinnosti byť vypratať a to voči žalovaným v rade 2) a 3) - v tejto časti žaloby ide o totožný nárok, ktorý voči nej uplatňujú synovia v spojenom konaní, s tým, že títo žiadajú byť prikázaní do svojho spoločného nájmu s určením povinnosti žalobkyňi byť vypratať. Odvolací súd vzhľadom na konštatovanú procesnú situáciu považoval za nutné v záujme jednoznačnosti (a správnosti) sprehľadniť okruh účastníkov v spore aj v záhlaví svojho rozsudku.

6. Ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, prioritne riešil, či svedčí žalobkyňi výlučný nájom k bytu. Pri právnom posúdení týchto pre spor podstatných otázok vychádzal z § 703 ods. 1, § 705 ods. 1, § 706 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“).

7. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pôvodným nájomcom predmetného bytu bol starý otec žalovaných v rade 2) a 3) D. L., s ním bývali v tomto byte aj jeho syn (bývalý manžel žalobkyne) s rodinou. D. L. zomrel dňa XX.X.XXXX. Zmluva o nájme bytu zo dňa 15.2.1995 (predložili žalovaný v rade 2) a 3)) bola uzavretá medzi Mestom Martin v zastúpení Real, s.r.o. a J. L. a manželkou + dve deti. Predmetom nájmu podľa článku 1 bolo užívanie 3-izbového štátneho bytu č. 15 v H., na Y. X. XX, v článku 3 bola dohodnutá doba nájmu na neurčitú dobu. Nájomná zmluva bola podpísaná 15.2.1995 J. L. st. (poznámka odvolacieho súdu - synom pôvodného nájomcu zároveň v tej dobe manželom žalobkyne) a prenajímateľom v zastúpení riaditeľom E. D.. Na spodnej časti zmluvy bola aj poznámka (M:98/95, prechod nájmu). Žalovaný v rade 1 (Mesto Martin) voči žalobe žalobkyne sa bránil tým, že po úmrtí pôvodného nájomcu D. L. došlo k zákonnému prechodu nájmu na : žalovaných v rade 2), v rade 3) , žalobkyňu v rade 1/ a jej bývalého manžela J. L. st. Žalobkyňa tvrdila, že v zmysle

právoplatného rozsudku vydaného v konaní vedenom u OS Martin pod sp. zn. 8C/56/2008 už súd ustálil, že k predmetnému bytu vznikol spoločný nájom iba jej a bývalému manželovi podľa § 706 ods. 1 Občianskeho zákonníka, o tom, že by mal nájom k bytu vzniknúť aj synom (žalovaným v rade 2) a v rade 3) nie je v rozsudku ani zmienka.

8. Z obsahu pripojeného spisu 8C/56/2008 okresný súd zistil, že predmetom posudzovania bolo zrušenie spoločného nájmu bytu H. L. a jej bývalého manžela. Podľa odôvodnenia rozsudku byt mal pôvodne patriť rodičom bývalého manžela žalobkyne, avšak na základe prechodu nájmu sa stali spoločnými nájomcami bytu manželia. Pri ustálení vzniku spoločného nájmu manželov k bytu súd už mal k dispozícii aj stanovisko prenajímateľa bytu - Mesto Martin, ktorý potvrdil (odkaz súdu na čl. 20 pripojeného spisu sp. zn. 8C/56/2008), že v zmysle § 706 ods. 1 OZ po smrti rodičov pána J. L. st. (bývalý manžel žalobkyne) sa spoločnými nájomcami stali J. L., H. L. a ich dve deti. K prechodu užívacieho práva k bytu došlo priamo zo zákona, ďalší právny úkon potrebný nebol, pretože nájom bytu prechádzal okamihom smrti nájomcu aj na osoby maloleté. Napriek tejto skutočnosti bola uzatvorená nová nájomná zmluva dňa 15.2.1995, spoločnými nájomcami sa tak stali J. L., H. L. a ich dve deti. Nájomný pomer sa uzatvoril na dobu neurčitú. Mesto Martin (v aktuálnom spore žalovaný v rade 1) v uvedenom stanovisku tiež uviedol, že dospelé deti pána L. a pani L. už s nimi nežijú v spoločnej domácnosti a je na rozhodnutí súdu, koho určí za výlučného nájomcu predmetného bytu. Napokon okresný súd Martin rozsudkom č.k. 8C/56/2008 - 79 zo dňa 24.9.2008 zrušil spoločný nájom manželov - H. L. a jej manžela (syna pôvodného nájomcu a otca aktuálnych žalovaných v rade 2) a 3) a určil za výlučnú nájomkyňu bytu žalobkyňu.

9. V odvolaní napadnutom rozsudku okresný súd uvádza, že viazaný názorom odvolacieho súdu v rozhodnutí 10 Co 182/2017 zo dňa 27.3.2018 vyhodnotil za nepochybne preukázané, že po úmrtí pôvodného výlučného nájomcu bytu D. L. boli splnené zákonné podmienky prechodu nájmu podľa § 706 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého ak nájomca zomrie ak nejde o byt v spoločnom nájme manželov stávajú sa nájomcami (spoločnými nájomcami jeho deti, vnuci, rodičia, súrodenci, zať a nevesta), ktorí s ním žili v deň jeho smrti v spoločnej domácnosti a nemajú vlastný byt. Spoločnými nájomcami bytu z dôvodu zákonného prechodu nájmu sa tak stali žalobkyňa a jej bývalý manžel a ich deti J. a K. L.. Žalobkyňa a jej manželovi hoc k zákonnému prechodu nájmu k bytu na nich došlo počas trvania ich manželstva, nesvedčil spoločný nájom bytu manželov, ale spoločný nájom podľa § 706 ods. 1 OZ, ide o odlišný hmotnoprávny inštitút vzniku spoločného nájmu a uvádzané inštitúty sa navzájom vylučujú. Súd zároveň zdôraznil stanovisko odvolacieho súdu v ods.20, 21 odôvodnenia uznesenia č.k. 10 Co 182/2017 zo dňa 27.3.2018 - že pokiaľ rozsudkom č.k. 8C/56/2008 - 79 zo dňa 24.9.2008 zrušil Okresný súd Martin právo spoločného nájmu bytu žalobkyne a jej manžela a určil za výlučnú nájomcu bytu žalobkyňu, riešil konštitutívne dotknutý právny vzťah iba medzi nimi, neriešil právo spoločného nájmu bytu voči ďalším nájomcom (deťom) a ani nemohol, pretože títo sa účastníkmi konania nestali a ani nimi neboli a súd ani svoj záver o existencii spoločného nájmu iba medzi žalobkyňou a jej manželom nezaložil na tom, že by ich synom v dôsledku trvalého opustenia spoločnej domácnosti malo zaniknúť právo nájmu k bytu. Vzhľadom na konštatované súvislosti okresný súd uzavrel, že žalobkyňa sa nestala výlučným nájomcom bytu ale jej a žalovaným v rade 2) a 3) svedčí k bytu spoločný nájom, následne jej žaloba voči žalovanému v rade 1) o určenie povinnosti s ňou uzatvoriť zmluvu o prevode bytu do jej vlastníctva dôvodná nie je.

10. V ďalšom štádiu sa okresný súd zaoberal otázkou, či opustili synovia žalobkyne, žalovaný v rade 2) a 3) spoločnú domácnosť natrvalo a či im zanikol z tohto dôvodu spoločný nájom k bytu. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, tie nepreukázali tvrdenie žalobkyne o tom, že jej synovia trvalo opustili spoločnú domácnosť (byt), takúto ich vôľu dokazovanie nepotvrdilo. Okolnosť, že žalovaní v rade 2) a 3) v rozhodnej dobe pracovali mimo miesta svojho trvalého bydliska, prebývali v mieste výkonu práce, že do bytu chodili sporadicky ešte bez ďalšieho neznamena splnenie znaku trvalosti, o to viac, keď vzťahy medzi stranami sporu v tej dobe ideálne neboli, keď v byte začal bývať priateľ žalobkyne. Konflikty v ich vzťahu sa zintenzívnili, žalovaní 2 a 3 sa do bytu vrátili a v ňom bývajú doposiaľ.

11. Ako žalobkyňa aj žalovaní v rade 2 a 3 žiadali spoločný nájom zrušiť. Žalobkyňa požadovala, aby ju súd určil za výlučného nájomcu bytu, naopak žalovaní v rade 2) a 3) žiadali, aby za nájomcov určil súd práve ich. Súd z výpovede žalobkyne považoval za zrejmé, že v predmetnom byte nebýva od augusta 2008, tvrdila, že byt neopustila dobrovoľne ale bola nútená z bytu odísť z dôvodu násilného, vulgárneho správania sa svojich synov a bývalého manžela, mala strach bývať v byte, bola nimi aj fyzicky napadnutá a pre obavu o zdravie byt užívať nemohla, odišla bývať ku sestre do B.. Narušené

vzťahy medzi matkou a jej synmi preukazuje podľa názoru súdu aj zápisnica o podaní oznámenia zo dňa 7.8.2008 (odkaz súdu na č.l.45 spojeného spisu - sp.zn. 5C/179/2015) H. L. vo veci priestupku proti občianskeho spolunažívaniu voči svojim synom, ktorí ju mali napadnúť aj s jej bývalým manželom ako aj lekárske potvrdenie zo dňa 21.8.2008 (na č.l. 43 spojeného spisu sp.zn. 5C/179/2015). V uvedený deň skutočne došlo k incidentu medzi nimi, svedkyňa C. S. - sestra H. L. uviedla, že síce osobne pri incidente nebola, ale navštívila svoju sestru v nemocnici ešte v ten istý deň, bola vo veľmi zlom fyzickom a psychickom stave a ostala u nej určitý čas aj bývať.

12. Vážne narušené vzťahy medzi H. L. a jej synmi vyhodnotil okresný súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania za preukázané. Následne konštatoval splnenie prvého zákonného predpokladu pre zrušenie spoločného nájmu bytu podľa § 702 ods.2 Občianskeho zákonníka, teda taký stav a vzťahy ktoré bránia užívaniu bytu spoločnými nájomcami.

13. Stav narušenia vzťahov ale zavinili synovia H. L., ide o dlhodobé narušenie vzťahov medzi matkou a synmi a to svedčí o tom, že žalobkyňa byt dobrovoľne neopustila. Za neprípustné vyhodnotil okresný súd nemorálne správanie sa synov voči svojej matke v dôsledku čoho musela opustiť byt, takémuto správaniu by nemala byť poskytnutá súdna ochrana. Synovia so svojim otcom si vynútili vstup do bytu, hoc sa tak stalo pod dohľadom polície, ich správanie sa k žalobkyni - v tej dobe podľa rozhodnutia súdu nájomníčky bytu (uhradzovala v rokoch 2007 a 2008 aj nájomné za byt) je v rozpore s dobrými mravmi. Od uvedeného incidentu (zo dňa 6.8.2008) žalobkyňa má veľké zdravotné problémy psychického charakteru, ich pôvod spočíva v tom, ako sa k nej zachovali vlastní synovia. Títo ju nezdravia, nekomunikujú s ňou, žalobkyňa sa ich bojí, je v strese v ich prítomnosti. Žalobcovia sú v produktívnom veku, majú omnoho vyššiu schopnosť sa živiť, nájsť si bývanie, oproti ich matke, ktorá investovala nemalé finančné prostriedky do predmetného bytu. Hoc v dobe rozhodovania žalobkyňa bývala so svojim priateľom v jeho byte ktorý získal po rozvoze, nie je tam však ako nájomca, ani natrvalo, ani prechodne.

14. Súd uzavrel, že zrušenie práva spoločného nájmu účastníkov sporu (H. L. a jej synov) vzhľadom na narušené vzťahy je jediným možným riešením. Za jediného nájomcu bytu určil H. L., prihliadol na účelné využitie bytu v súlade so záujmami spoločnosti, na jej zdravotný stav a sociálne pomery strán sporu, ich pracovné zaradenie, zásluhy o získanie bytu, príčiny vzniku stavu, ktorý bráni spoločnému nájmu bytu a na predpoklady pokojného a riadneho spolužitia osôb, ktoré budú byt spoločne užívať.

15. Postupujúc podľa § 107 a 112c ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka priznal žalovaným 2,3 iba náhradné ubytovanie voči žalobkyni s povinnosťou sa z bytu vysťahovať a ho vypratať v lehote 60 dní od zabezpečenia náhradného ubytovania. V tejto súvislosti súd vychádzal z toho, že žalovaní v rade 2 a 3 zavinili (spôsobili) vznik takého stavu, ktorý bráni spoločnému užívaniu bytu, bez akýchkoľvek zásluh nadobudli predmetný byt do nájmu, neinvestovali žiadne finančné prostriedky na jeho obnovu, neplatili nájomné, navyše v ich osobe ide o mladých, zdravých ľudí v produktívnom veku, ktorí musia byť spôsobilí sa o seba postarať vrátane zabezpečenia bývania.

16. Súd úspech/neúspech žalobkyne vo vzťahu k žalovaným v rade 2) a 3) vyhodnotil za rovnaký, z tohto dôvodu ani jednému z nich právo na náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným v rade 1) súd konštatoval neúspech žalobkyne a žalovanému v rade 1) úspešnému v spore priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v celom rozsahu.. Dodal, že o výške náhrady trov rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

17. Proti rozsudku, čo do výroku II. sa odvolali žalovaní v rade 2) a 3), J. L. a K. L.. Uviedli, že súhlasia so zrušením spoločného nájmu bytu č. 15 v bytovom dome súp. č. XXX pod č. 14 nachádzajúceho sa na X. Y. v H.e, zapísaného na LV č. XXXX v k.ú. H., nestotožňujú sa ale s rozhodnutím súdu v tej časti, keď výlučným nájomcom bytu určil ich matku - žalobkyňu H. L. a im uložil povinnosť byt vypratať.

18. Potvrdili, že vzťahy medzi nimi a matkou nie sú dobré, popreli, že to zavinili iba oni. Súd prvej inštancie podľa ich názoru dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď ich označil za zodpovedných za zlé vzťahy s matkou, pretože vzťahy s ňou boli narušené už dávno predtým. V čase, keď odišli pracovať do zahraničia (rok 2007) matka si nasťahovala do bytu svojho partnera, všetky ich osobné veci dala do pivnice, kde sa zničili a bolo potrebné všetko vyhodiť. Bolo to ešte v čase, keď ich otec

stále mal nájomný vzťah k predmetnému bytu a rozhodnutím súdu nebol zrušený spoločný nájom medzi ich matkou a otcom.

19. Zotrvávajú na tom, že žalobkyňa (matka) byt opustila dobrovoľne, nakoľko mala nového partnera s ktorým chcela žiť samostatne. V konaní nebol predložený žiaden dôkaz preukazujúci, žeby bola nútená opustiť byt. Aj na pojednávaní dňa 10.12.2018 uvádzali, že matka po odchode z domácnosti zrušila odber elektrickej energie a káblovej televízie, z tohto dôvodu boli odpojené od elektrickej energie, pričom ich o tom matka ani neinformovala. Pokiaľ súd poukazuje na to, že matka mala investovať nemalé finančné prostriedky do predmetného bytu, nie je im zrejmé z čoho súd pri tomto tvrdení vychádzal, keďže toto rovnako preukázané nebolo. Byt stále je v pôvodnom stave, ich matka jedine si zakúpila záclony a nové linoleum. Pokiaľ zaplatila nejaký nedoplatok, resp. nájomné, tieto finančné prostriedky jej vždy dal ich otec v hotovosti do rúk.

20. Nesúhlasia s hodnotením okresného súdu, že ich správanie je v rozpore s dobrými mravmi, že je nemorálne. Svoj názor súd založil len na vyjadrení matky, že bola fyzicky napadnutá z ich strany. Toto nie je pravda, čo preukázali doložením rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu podľa § 215 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, teda, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. S touto skutočnosťou sa ale okresný súd bližšie nezaoberal. Súd iba poukazoval na to, k narušeniu vzťahu došlo v čase, keď sa domáhali vstupu do bytu, ktorého boli aj oni spoločnými nájomcami. Zdôrazňujú, že na vstup do bytu ako spoloční nájomcovia mali právo, v tom im ale matka bránila. Aj zo strany policajnej hliadky bolo konštatované, že sú oprávnení vstupovať do bytu. Nie je im potom zrejmé, na akom základe okresný súd uvádza, že si vynútili vstup do predmetného bytu, keď predtým skonštatoval, že na to oprávnenie mali. Pokiaľ súd považoval za nelogické, aby matka podávala trestné oznámenie, keby nedošlo k narušeniu vzťahov, s týmto názorom nesúhlasia, je totiž všeobecne zrejmé, že ľudia zneužívajú možnosť podávať trestné oznámenie, resp. oznámenie o priestupkoch, nakoľko ide o konanie nespoplatnené a vo väčšine prípadov skončí zastavením, ako sa tak stalo aj v ich prípade.

21. Do spisu doložili aj rozhodnutie o tom, že ich matka bola uznaná vinnou zo skutku, že im odoprela vstup do bytu v rámci spomínaného incidentu dňa 6.8.2008 a bola jej uložená pokuta. Na uvedené opakované poukazovali aj na pojednávaní konanom dňa 10.12.2018, s touto skutočnosťou sa ale okresný súd žiadnym spôsobom nevysporiadal.

22. V prípade nepodania odvolania by ich práva boli porušené, keď okresný súd už v rámci prvého rozhodnutia vo veci vôbec nerešpektoval ich práva ako nájomcov. V byte majú záujem naďalej zostať ako nájomcovia. Napokon v byte žije s nimi i otec, starobný dôchodca. Ako otec aj oni v tomto byte vyrástli, narodili sa tam, spolu sa o otca starajú a pomáhajú mu aj po finančnej stránke. Navyše, K. L. je stopercentný invalidný dôchodca z dôvodu onkologického ochorenia.

23. Tvrdia, že zo strany ich matky došlo k takému konaniu a správaniu, ktorým sa ich vzájomné vzťahy viac narušili, z bytu ich vyhadzovala, zničila im osobné veci, nechcela ich pustiť do bytu aj keď na to boli oprávnení, za čo aj bola uznaná vinnou. Jej jediným záujmom bolo predmetný byt kúpiť do svojho výlučného vlastníctva, následne ho predať, keďže má veľa dlhov. Ani po vážnom ochorení neprejavila o svojho syna - žalovaného v rade 3) K. L. záujem, nekontaktovala ho, ani sa ho neopýtala ako sa má. Podľa ich názoru práve správanie sa ich matky je v rozpore s dobrými mravmi. Oni od roku 2008 v predmetnom byte nepretržite žijú, o byt sa starajú, platia nájomné a iné úhrady súvisiace s užívaním bytu, ich matka na nájomné, resp. úhrady súvisiace s užívaním bytu neprispieva žiadnou sumou už niekoľko rokov (od roku 2016). V súhrne všetkých hore uvádzaných dôvodov žiadajú odvolací súd, aby vyhovel ich žalobe o zrušenie spoločného nájmu bytu s tým, že ďalšími nájomcami bytu sa stanú oni/odvolatelia.

24. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu sa stotožnila s rozhodnutím okresného súdu, žiadala jeho potvrdenie v odvolaní napadnutej časti. Uviedla, že jej synovia už v priebehu konania prezentovali protichodné vyjadrenia o vzťahu s ňou ako matkou, rozvrátené vzťahy priznávajú aj v odvolaní. Je zarážajúce ich tvrdenie o tom, že byt opustila dobrovoľne. Došlo k jej napadnutiu, zraneniam vyžadujúcim si aj jej ošetrovanie. Napriek tomu, že trestné stíhanie bolo zastavené je nepochybné, že vzťahy medzi nimi boli viac ako napäté. Keď sa vrátila z ošetrovania do bytu, boli všetky jej veci vyhádzané zo skríň a oblečenie spolu s časťami nábytku na jednej kope uprostred miestnosti. Po takomto incidente logicky mala strach zo svojich synov a prijala dočasné ubytovanie u svojej sestry. Ani prinajmenšom sa

nedá hovoriť o dobrovoľnom opustení domácnosti. Aj jej sestra C. S. vo veci vypočutá ako svedkyňa videla následky jej fyzického napadnutia približne cca 3 hodiny po tom, následky boli evidentné čo sestra i priateľ potvrdili svedectvom v spore.

25. Ako rodič zabezpečovala všetky potreby synov. Ich otec síce do rozvodu manželstva prispieval na chod domácnosti, ale inak sa o ich výchovu nestaral. Deti aj po rozvode ich manželstva v roku 1997 jednoznačne vyjadrili vôľu ostať s ňou. Až do roku 2008 ich vzťahy boli dobré, o svojich synov sa starala finančne aj materiálne dlho po ich plnoletosti a uhradzovala i náklady na byt. Jej partner pán Loula mal s nimi spočiatku tiež dobré vzťahy, snažil sa im pomôcť aj pri hľadaní zamestnania, bol ochotný uhradiť synovi i náklady za vodičské oprávnenie na nákladnú dopravu, aby sa mu zvýšili možnosti pri hľadaní zamestnania. Synovia pred odchodom do Anglicka pracovali mimo územia H., v rôznych mestách po Slovensku a v Česku, doma sa nezdržiavali aj 9 - 10 mesiacov v roku a vracali sa približne 3 x za rok, niekedy neboli doma ani na Vianoce. Ona začala žiť v predmetnom byte so svojim partnerom, bývanie prispôbili svojim potrebám, čo považuje za logické v prípade nájomcov zdržujúcich sa v byte cca 3 krát v roku, pričom náklady za bývanie neuhradzovali.

26. Pracovala celý život, bola riadne zamestnaná, invalidnou sa stala po opustení spoločnej domácnosti. Nadnesene povedané, bola z bytu vyštváná synmi, pričom situáciu využil jej bývalý manžel, ktorý sa nasťahoval naspäť do bytu napriek tomu, že jeho nájom v byte zanikol na základe rozhodnutia Okresného súdu Martin vydaného v konaní 8C/56/2008. V byte realizovala investície (napr. pracovná doska na kuchynskej linke, vrátane drezu a vodovodnej batérie, kuchynský stôl so stoličkami, chladnička, chodbový nábytok, automatická pračka, sedačka, kreslo v obývačke, televízor...atď.), nedoplatky na nájomnom, ktoré spôsobil bývalý manžel v roku 2007 uhradila z bankovej pôžičky, o tom sa nachádzajú doklady v spise.

27. Stala sa nájomníčkou bytu spolu s manželom a s deťmi po smrti otca manžela, prešlo na nich užívacie právo k bytu v roku 1995, teda pred 24 rokmi. Ona sa o byt starala, zveľaďovala ho, platila úhrady a bola na základe dokazovania v konaní 8C/56/2008 uznaná za výlučnú nájomníčku bytu.

28. Oznamenie o invalidite syna K. L. pochádza z októbra 2018. Okrem prezentácie, že je onkologickým pacientom už vôbec nič vydokladované nebolo, napokon invalidita onkologického pacienta sa posudzuje až po určitom období trvania ochorenia na základe dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, preto táto informácia podložená zdravotnou dokumentáciou mohla byť predložená v súdnom konaní, avšak nebola. O zdravotných problémoch svojho syna K. L. napokon sa dozvedela až z doručeného odvolania.

29. Dodáva, že jej invaliditu na ktorej majú svoj podiel aj ňou opísané okolnosti trvajúce od roku 2011 vydokladovala aj na súde, kde synovia boli prítomní, napriek tomu neprejavili o ňu žiaden záujem, z ich strany sa dočkala iba urážok a poniženia.

30. V ďalšom štádiu strany sporu sa už písomne nevyjadrovali.

31. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), po zistení že odvolanie podali na to oprávnené strany sporu, v zákonom stanovenej lehote proti rozhodnutiu, ktorému je odvolanie prípustné, viazaný rozsahom a dôvodmi ich odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 ods. 1 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (II.) zmenil podľa § 388 CSP. Nedotýkal sa rozsudku v odvolaní nenapadnutom výroku I. (zamietnutie žaloby voči žalovanému v rade 1.) a súvisiaceho výroku III. o náhrade trov konania medzi žalobkyňou a žalovaným v rade 1.).

32. Z vykonaného dokazovania odvolací súd zhodne ako okresný súd uvádza v dôvodoch rozhodnutia, považuje za nesporne preukázané, že :

- žalobkyňa a žalovaní 2),3) sú spoločnými nájomcami bytu č. 15 v bytovom dome s. č. XXX, vchod č. 14 nachádzajúceho sa na námestí L. Y. v H.
- ich spoločný nájom vznikol zo zákona, titulom prechodu nájmu v dôsledku smrti pôvodného nájomcu bytu (D. L.) s ktorým žili v spoločnej domácnosti
- rozsudkom Okresného súdu Martin sp.zn. 8C/56/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 182/2009 bol riešený iba spoločný nájom bytu medzi žalobkyňou a jej bývalým manželom

(synom pôvodného nájomcu) a spoločný nájom žalobkyne a jej detí (žalovaných 2,3) predmetnými rozhodnutiami súdov

riešený nebol

- žalovaní 2,3 trvale spoločnú domácnosť ako nájomcovia bytu trvale neopustili.

33. Odvolacie tvrdenie žalovaných, že žalobkyňa dobrovoľne, trvalo opustila spoločnú domácnosť ako nájomca, pretože chcela žiť samostatne so svojim priateľom neobstojí, nemá totiž podľa názoru odvolacieho súdu oporu vo vykonanom dokazovaní ani v zistenom skutkovom stave. Práve naopak, žalobkyňa v predmetnom byte trvalo bývala, náklady za užívanie bytu uhradzovala, teda správala sa s právami a povinnosťami nájomcu až do tzv. inkriminovaného dňa 6.8.2008, kedy medzi ňou a jej synmi (žalovanými v rade 2,3) došlo k zásadnému vzájomnému konfliktu v otázke užívania bytu. Žalovaní 2,3 sa uchádzali o právo bývania v byte avšak v dôsledku výmeny zámku žalobkyňou sa do bytu nedostali, napokon táto konfliktná situácia bola riešená aj za asistencie polície. Neumožnenie vstupu synom do bytu žalobkyňou preukazuje aj trestný rozkaz Okresného súdu Martin vydaný pod sp.zn. 13 T/54/2009-57 (odkaz odvolacieho súdu na č.l. 299 spisu) konštatujúce jej zavinené konanie. Hoc odvolací súd nevylučuje, že takéto konanie žalobkyne vyvolalo negatívnu (neprimeranú) reakciu voči nej zo strany synov a ku vzájomnému sporu dňa 6.8.2008 medzi ňou a synmi kvôli užívaniu bytu aj skutočne došlo, preto aj dospel k záveru, že žalobkyňa byt neopustila dobrovoľne ale pod vplyvom strachu a obáv z ďalších konfliktov. Znamená to, že jej právo nájomcu (spoločného) k bytu nezaniklo. Od uvedenej doby byt užívajú ako nájomcovia žalovaní 2,3, a pokiaľ uhradzujú náklady bývania, platia len za to, čo aj reálne užívajú. Vzťahy medzi žalobkyňou a žalovanými sa neusporiadali, naďalej pretrváva animozita v ich vzájomných vzťahoch čo potvrdzujú aj ich podania podľa obsahu. Za tejto situácie je možné uzavrieť, že v danom spore ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pretože vo vzájomných vzťahoch účastníkov existuje taký stav, ktorý bráni spoločnému užívaniu bytu s nimi ako spoločnými nájomcami, následne je preukázané splnenie hmotnoprávnej podmienky ustanovenia § 702 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka pre zrušenie spoločného nájmu bytu medzi žalobkyňou a žalovanými v rade 2) a 3).

34. Zásadnou otázkou zostáva, ktorí zo spoločných nájomcov bude byt ďalej užívať, v nej odvolací súd prijal odlišný názor ako okresný súd. Prioritne vychádzal z výsledkov dokazovania, že „ spor o byt „ „ spor o právo nájmu a o zrušenie spoločného nájmu" nevyvolali iba žalovaní 2, 3, ale k tomu prispela aj žalobkyňa. Hoc disponovala rozhodnutím súdu, ktorým bola určená za výlučného nájomcu bytu, mala vedomosť aj o tom, že právo nájmu (spoločného) k bytu vzniklo aj jej synom po úmrtí ich starého otca z otcovej strany, že jej synovia, hoc odchádzajú za prácou do napr. zahraničia, alebo na iné miesta na Slovensku, ale sa do bytu, do svojho domova vrátili, mali tam svoje osobné veci, za tejto situácie bolo žiaduce, aby so svojimi synmi otázku bývania (nájmu v byte) serióznou formou ako ich matka minimálne prekonzultovala, zrejme sa tak nestalo. Ďalej odvolací súd prihliadol na to, že sporný byt je reálne užívaný od r. 2008 žalovanými v rade 2, 3., a v neposlednom rade aj na to, že prípadné určenie žalobkyne za výlučného nájomcu bytu s uložením jej povinnosti zabezpečiť žalovaným 2,3 bytovú náhradu, by pre ňu znamenalo neprimeranú ekonomickú aj osobnú záťaž vzhľadom na jej možnosti, schopnosti, zdravotný stav a príjem. Riadiac sa týmito úvahami odvolací súd v rámci zmeneného výroku určil, že žalovaní 2 a 3 budú byt ako nájomcovia (spoloční) užívať. V rámci usporiadania veci odvolací súd vychádzajúc aj z ust. § 712 c) Občianskeho zákonníka považoval za správne ponechať žalobkyňi „ právo bývania „ v byte do tej doby, pokiaľ jej žalovaní 2 a 3 nezabezpečia náhradný byt. Tu upozorňuje na to, že právo bývania má charakter vecno-právneho zaťaženia bytu, ide o vecné právo, ktoré sa vždy týka „ bytu „ ku ktorému existovalo právo nájmu. Ďalej poznamenáva, že v dôsledku zrušenia spoločného nájmu bytu žalobkyne a žalovaných v rade 2), 3) zanikne povinnosť žalobkyne zabezpečiť svojmu bývalému manželovi (ako bývalému spoločnému nájomcovi) náhradný byt.

35. Všetky horeuvedené súvislosti a úvahy viedli odvolací súd ku zmene rozsudku okresného súdu vo výroku II. V dôsledku tejto zmeny odvolací súd podľa § 396 ods.2 CSP v aplikácii s § 255 ods. 2 CSP posudzoval vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými náhradu trov celého konania (prvoinštančné a odvolacie), plne úspešný v spore nebol ani jeden z nich, preto odvolací súd žiadnemu z nich nárok na náhradu trov nepriznal.

36. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody), čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia uznesenia v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.